

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1638

Vragen van het lid **Koppejan** (CDA) aan de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de staatssecretaris van Buitenlandse Zaken over de reactie van de staatssecretaris op het bericht dat Nederland de grootste netto betaler is in Europa. (Ingezonden 21 januari 2010)

1

Kunt u een gespecificeerd totaaloverzicht geven van de aanvragen en uiteindelijk toegekende bedragen aan bedrijven en instellingen in Nederland uit het Europees Structuur Fonds (ESF) en het Europees Globaliseringsfonds (EGF) in vergelijking tot andere Europese lidstaten in de afgelopen vijf jaar (januari 2005 tot januari 2010)?¹

2

Kunt u toelichten of andere Europese lidstaten in vergelijking met Nederland ook op dezelfde wijze omgaan met de Europese Verordeningen en de daarbij behorende administratievoorschriften die betrekking hebben op gebruikmaking van ESF-gelden en of dit van invloed is op de mate waarin deze landen meer profiteren van de beschikbare gelden uit het Europees Structuur Fonds?

3

Onder verwijzing naar het feit dat in Nederland succesvol gebruik wordt

gemaakt van een Nationale uitvoerder als het gaat om «re-integratie van gedetineerden en jongeren in jeugdinstellingen» door het ministerie van Justitie, bent u van mening dat deze nationale uitvoering leidt tot een beter gebruik van beschikbare ESF-gelden? In hoeverre maken andere Europese lidstaten in vergelijking tot Nederland gebruik van Nationale uitvoerders en hoe verhoudt zich dit tot de mate van aanspraak op ESF-gelden?

4

Bent u voornemens om na de eerste aanvraag voor EGF d.d. 4 augustus 2009 voor Heijmans nog meerdere aanvragen voor steun aan werknemers die ontslagen worden als gevolg van de financiële crisis bij de Europese Commissie in te dienen? In hoeverre maken andere Europese lidstaten in vergelijking tot Nederland gebruik van het EGF om ontslagen werknemers tegemoet te komen?

5

Kunt u de huidige stand van zaken geven over het zogenaamde Progress Fonds en de 25 miljoen euro die hier jaarlijks in om zal gaan? Deelt u de mening dat het belangrijk is om de nationale structuur van de financiering op orde te hebben? Naar verwachting liggen er in Frankrijk veel aanvragen klaar op het moment dat de microfinanciering in werking treedt omdat het geld verdeeld wordt naar volgorde van aanvraag, is de

Nederlandse uitvoeringstructuur op orde en is er voldoende bekendheid over de mogelijkheden van microfinanciering voor startende ondernemers in Nederland? Bent u van mening dat er direct aanvragen gedaan moeten worden wanneer het geld beschikbaar wordt gesteld?

¹ Radio 1, 15 januari 2010.

Antwoord

Antwoord van staatssecretaris **Klijnsma** (Sociale Zaken en Werkgelegenheid), mede namens de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de staatssecretaris van Buitenlandse Zaken (ontvangen 17 februari 2010)

1

Voor Nederland kan het volgende beeld worden gegeven. In de periode januari 2005 tot januari 2010 zijn er 3 ESF-subsidieprogramma's actief geweest: ESF 2000–2006, ESF-EQUAL 2000–2006 en ESF 2007–2013.

ESF 2000–2006 en ESF-EQUAL 2000–2006

De looptijd van deze ESF-programma's had betrekking op het jaar 2000 tot en met 2006. In de onderstaande tabellen is het beschikbaar gestelde ESF-budget, de aangevraagde, toegekende en de definitief vastgestelde subsidies

opgenomen, alsmede de bijbehorende aantallen aanvragen. Ter toelichting geldt nog het volgende. Uit ervaringscijfers blijkt dat aanvragers in de praktijk maar een gedeelte van hun projecten daadwerkelijk realiseren (getuige het verschil in de tabellen tussen het toegekende en uiteindelijk vastgestelde subsidiebedrag). Daardoor declareren aanvragers uiteindelijk minder kosten. Om te voorkomen dat budget onbenut blijft wordt er een groter subsidiebedrag toegekend dan feitelijk beschikbaar is. Bij het experimentele ESF-EQUAL-programma bleek dat niet mogelijk. Er is destijds weliswaar wel veel subsidie aangevraagd, maar lang niet alle aanvragen voldeden aan de subsidievoorwaarden en daarnaast maakten veel projecten tijdens hun looptijd minder kosten dan eerder begroot (zie hiervoor ook TK 2006–2007, 26.642, nr. 102).

definitief is vastgesteld op basis van hun einddeclaratie.

ESF 2007 – 2013	Aantal aanvragen	Aangevraagde subsidie	Aantal toekenningen	Toegekende subsidie
2007	599	€ 216.684.885	304	€ 136.040.853
2008	995	€ 416.818.647	501	€ 280.588.102
2009	820	€ 191.825.247	525	€ 218.540.917
Totaal	2.414	€ 825.328.779	1.330	€ 635.169.872

Een gespecificeerd totaaloverzicht op Europees niveau van de ESF-aanvragen per lidstaat is niet voorhanden, maar wel bestaat er een overzicht van de betalingen vanuit de EU naar de lidstaten op programmaniveau. De volgende tabel geeft de cumulatieve betalingen tot en met december 2009 per ESF-programma en EU-lidstaat weer. De betalingen van de subsidieprogramma's ESF 2000–2006

ESF 2000–2006	Bedrag	Aantal aanvragen
Beschikbaar budget	€ 1.826.412.300	n.v.t.
Aangevraagd	€ 3.828.304.992	2.327
Toegekend	€ 2.976.976.427	1.959
Vastgesteld	€ 1.537.460.307*	1.881

* Dit eindbedrag ligt iets hoger dan de bedragen zoals opgenomen in de onderstaande overzichtstabel van de EU. Dit komt omdat de eindafrekening van de programmaperiode 2000 – 2006 met de EU nog moet plaatsvinden (dit gebeurt in 2010), op basis waarvan de EU, na accordering van de eindafrekening, de resterende betalingen zal verrichten. Het bedrag in het EU-overzicht inzake het ESF-programma 2007–2013 correspondeert met de cumulatieve betaalaanvragen van Nederland tot eind december 2009.

en EQUAL 2000–2006 stammen uit de gehele programmaperiode vanaf 2000.

ESF EQUAL	Bedrag	Aantal aanvragen
Beschikbaar gesteld	€ 208.400.000	n.v.t.
Aangevraagd	€ 444.910.198	597
Toegekend	€ 182.087.924	459
Vastgesteld	€ 127.198.431*	457

ESF 2007–2013

Het ESF 2007–2013-programma is in 2007 gestart en eindigt in 2013. Hiervoor is in totaal € 830.002.737 beschikbaar. Onderstaande gegevens zijn gebaseerd op de periode 2007 tot en met 26 januari 2010. In de tabel worden aanvragen en toegekende aanvragen weergegeven en ontbreken nu nog de vaststellingen, omdat tot op heden van slechts een gering aantal projecten de subsidie

	ESF 2000-2006	EQUAL 2000-2006	ESF 2007-2013	Totaal
België	€ 989.689.850	€ 58.497.194	€ 202.621.213	€ 1.250.808.257
Bulgarije	€ 0	€ 0	€ 106.691.388	€ 106.691.388
Cyprus	€ 20.847.938	€ 1.718.353	€ 10.944.799	€ 33.511.090
Denemarken	€ 362.762.351	€ 24.627.778	€ 36.585.631	€ 423.975.760
Duitsland	€ 10.723.033.324	€ 477.370.554	€ 1.623.748.625	€ 12.824.152.503
Estland	€ 65.640.754	€ 3.864.692	€ 74.599.859	€ 144.105.305
Finland	€ 792.351.783	€ 69.897.925	€ 100.566.102	€ 962.815.810
Frankrijk	€ 6.225.104.938	€ 273.016.215	€ 830.789.639	€ 7.328.910.792
Griekenland	€ 4.530.020.153	€ 100.641.411	€ 355.354.149	€ 4.986.015.713
Hongarije	€ 399.694.032	€ 28.777.527	€ 441.791.478	€ 870.263.037
Ierland	€ 961.937.618	€ 32.772.224	€ 107.258.640	€ 1.101.968.482
Italië	€ 7.409.045.772	€ 365.566.885	€ 980.542.290	€ 8.755.154.947
Lettland	€ 120.974.862	€ 7.624.495	€ 69.426.462	€ 198.025.819
Litouwen	€ 167.406.674	€ 11.273.075	€ 128.725.163	€ 307.404.912
Luxemburg	€ 23.440.915	€ 2.959.295	€ 3.217.154	€ 29.617.364
Malta	€ 8.984.625	€ 1.179.105	€ 10.151.429	€ 20.315.159
Nederland	€ 1.480.135.935	€ 120.808.591	€ 65.573.361	€ 1.666.517.887
Oostenrijk	€ 624.091.499	€ 94.280.832	€ 135.605.042	€ 853.977.373
Polen	€ 1.813.077.613	€ 127.241.296	€ 1.426.862.629	€ 3.367.181.538
Portugal	€ 4.545.009.417	€ 110.019.141	€ 1.337.786.947	€ 5.992.815.505
Roemenië	€ 0	€ 0	€ 333.089.837	€ 333.089.837
Slovenië	€ 71.854.186	€ 4.996.774	€ 71.256.188	€ 148.107.148
Slowakije	€ 305.519.104	€ 21.153.033	€ 161.539.025	€ 488.211.162
Spanje	€ 10.902.122.821	€ 467.941.720	€ 1.062.753.020	€ 12.432.817.561
Tsjechië	€ 402.352.896	€ 30.495.883	€ 341.023.034	€ 773.871.813
Verenigd Koninkrijk	€ 6.769.688.084	€ 379.651.789	€ 772.319.065	€ 7.921.658.938
Zweden	€ 938.977.026	€ 83.336.116	€ 98.078.803	€ 1.120.391.945
Multi-landen	€ 183.980.197	€ 0	€ 0	€ 183.980.197
Totaal	€ 60.837.744.367	€ 2.899.711.901	€ 10.888.900.972	€ 74.626.357.242

Bron: Europese Commissie (peildatum ultimo 2009)¹

Europees Globaliseringsfonds (EGF)
Het Europees Globaliseringsfonds (EGF) bestaat sinds 2007. Het onderstaande overzicht geeft het aantal verzoeken om steun (aanvragen) en toegekende bedragen weer die door verschillende lidstaten in de periode 2007 t/m 2009 zijn ingediend bij de EC in het kader van EGF. Nederland heeft acht aanvragen ingediend, waarvan zeven betrekking hebben op de Grafmediabranche. Deze zeven zijn eind december 2009 ingediend en moeten nog worden behandeld door de Europese Commissie.

EGF - Overzicht per Lidstaat

Lidstaat	Verzoeken	Gevraagd subsidiebedrag
Oostenrijk	1	5.705.635
België	2	9.198.874
Bulgarije	1	1.082.337
Cyprus	0	0
Tsjechië	0	0
Duitsland	3	24.519.342
Denemarken	3	18.053.191
Estland	0	0
Spanje	5	25.021.663
Finland	1	2.028.538
Frankrijk	2	59.532.700
Griekenland	0	0
Hongarije	0	0
Ierland	3	26.219.227
Italië	5	45.750.150
Litouwen	5	2.861.619
Luxemburg	0	0
Lettland	1	0
Malta	1	681.207
Nederland	8	11.348.386
Polen	0	0
Portugal	3	5.664.146
Roemenië	0	0
Zweden	1	9.839.674
Slowakije	0	0
Slovenië	0	0
Groot-Brittannië	0	0
Totaal	44	€ 247.506.589

Lidstaat	Verzoeken	Toegezegd subsidiebedrag
Oostenrijk	1	5.705.635
België	2	9.198.874
Bulgarije	0	0
Cyprus	0	0
Tsjechië	0	0
Duitsland	2	18.320.000
Denemarken	0	0
Estland	0	0
Spanje	3	16.472.828
Finland	1	2.028.538
Frankrijk	1	2.558.250
Griekenland	0	0
Hongarije	0	0
Ierland	1	14.831.050
Italië	4	35.158.075
Litouwen	1	298.994
Luxemburg	0	0
Lettland	0	0
Malta	1	681.207
Nederland	1	386.114
Polen	0	0
Portugal	2	3.258.475
Roemenië	0	0
Zweden	1	9.839.674
Slowakije	0	0
Slovenië	0	0
Groot-Brittannië	0	0
Totaal	21	€ 118.737.714

Tabel 1 - Verzoeken om steun toont het aantal verzoeken om steun sinds 2007 (EGF bestaat sinds 2007) per Lidstaat. Met 8 verzoeken om steun is Nederland de lidstaat met de meeste ingediende verzoeken om steun in het kader van EGF. 7 van deze 8 verzoeken om steun betreffen de Grafmediabranche, die eind 2009 zijn ingediend op dezelfde dag.

Tabel 2 - Toezeggingen toont het aantal toezeggingen per lidstaat in het kader van EGF sinds september 2007. Een aantal van deze toezeggingen moeten worden nog als voorschot worden uitbetaald door de EU. Dit zal geschieden in de eerste kwartaal van 2010.

2
De beschikbare middelen voor de structuurfondsen, waaronder het Europees Sociaal Fonds, worden voorafgaand aan de programmaperiode over de lidstaten verdeeld. De bedragen voor 2007 – 2013 liggen dus al vast, daar hebben de administratieve voorschriften geen invloed op. Alle lidstaten moeten voldoen aan dezelfde Europese administratieve voorschriften en richtlijnen voor de inrichting van het ESF-programma. De Europese Verordeningen vormen de grondslag voor de nationale ESF-programma's van de lidstaten, maar schrijven niet in detail de

beleidsmatige programma verschild van lidstaat tot lidstaat. De Europese Commissie en de Europese Rekenkamer controleren vervolgens bij de uitvoering alle lidstaten op dezelfde wijze op het handhaven van de regels.

3
De mate waarin de aanvrager zelf verantwoordelijkheid draagt voor de uitvoering van projecten is een belangrijke factor voor een succesvolle inrichting van een ESF-programma. Wanneer er sprake is van een nationale aanvrager, die zelf rechtstreeks sturing geeft aan de uitvoering van projecten, kan dit

bevorderlijk zijn voor het gebruik van beschikbare ESF-gelden. Wanneer echter decentrale partijen verantwoordelijk zijn voor de toeleiding van moeilijk plaatsbaren naar de arbeidsmarkt (gemeenten), voor de begeleiding van moeilijk lerende kinderen (VSO-scholen en Praktijkonderwijs), en sectorale partijen (O&O-fondsen) voor de scholing van werkenden, ligt het creëren van nationale uitvoeringsprogramma's minder in de rede. Het decentraal organiseren van de uitvoering van het project kan in dat geval juist leiden tot een meer op de lokale situatie afgestemde aanpak. In de EU bestaat er een grote verscheidenheid wat betreft het niveau van uitvoering. Bij gebrek aan onderzoek naar een eventuele correlatie tussen het uitvoeringsniveau en benutting van ESF-middelen kunnen er op het Europese niveau geen relevante conclusies worden getrokken gezien de eigenheid van de nationale, regionale of lokale structuren.

4

Naast de aanvraag om steun voor Heijmans in augustus 2009, heeft Nederland eind december 2009 zeven aanvragen bij de Europese Commissie ingediend. Het betreffen zeven aanvragen ten behoeve van werknemers uit de Grafimediabranche in verschillende provincies. Deze aanvragen zullen in 2010 worden behandeld in Brussel. Indien zich in Nederland nieuwe situaties voordoen, waarbij massaontslagen vallen als gevolg van globalisering en/ of de financiële crisis, ben ik voornemens ook hiervoor aanvragen in te dienen. In juni 2009 is door een wijziging van de Verordening (EG) Nr. 546/2009 de mogelijkheid gecreëerd om een aanvraag in te dienen bij de Europese Commissie voor werknemers die ontslagen worden als gevolg van de financiële crisis. Ook is de drempel verlaagd wat betreft het aantal ontslagen medewerkers, deze ligt nu op 500 per bedrijf of in een bepaalde sector in één of twee aan elkaar grenzende provincies. Er wordt daardoor meer gebruik gemaakt van de faciliteit. Na deze verruiming zijn 24 aanvragen ingediend door verschillende lidstaten. Vóór de verruiming van de criteria in juni 2009 werd het EGF alleen ingezet ten behoeve van werknemers die ontslagen werden als gevolg van de

globalisering en gold een ontslagdrempel van 1000 medewerkers. Op basis hiervan zijn vanaf 2007 20 aanvragen door verschillende lidstaten ingediend. Nederland heeft geen gebruik gemaakt van EGF vóór de verruiming van de criteria in juni 2009. Voor de vraag in hoeverre andere Europese Lidstaten gebruik maken van het EGF, verwijs ik u naar het EGF-overzicht in het antwoord op vraag 1.

5

Op dit moment bevindt de bespreking van het Commissievoorstel voor de nieuwe Microkrediet faciliteit in Raadskader en in het Europees Parlement zich in de afrondende fase. Wat de implicaties van het fonds zullen zijn, en hoe het wordt uitgevoerd, is op dit moment nog niet bekend. Volgens het Commissievoorstel zal het fonds worden uitgevoerd door een nog nader te bepalen internationale financiële instelling. De Commissie is hierover nog in gesprek. Publieke en private instanties op het gebied van microfinanciering kunnen rechtstreeks reageren op uitnodigingen tot het indienen van voorstellen, die de uitvoerder zal publiceren. De precieze inhoud hiervan is nog niet vastgesteld, hetgeen de voorbereiding van aanvragen op dit moment vrijwel onmogelijk maakt. Zodra door de EU-lidstaten en het Europees Parlement een akkoord is bereikt, zal de staatssecretaris van Economische Zaken mogelijke gebruikers van het fonds (organisaties op gebied van microfinanciering) voorlichten over de mogelijkheden die het fonds hen kan bieden.

¹ In de tabel staat dat Nederland een bedrag van ruim € 65 mln. heeft ontvangen (stand eind december 2009). Inmiddels heeft Nederland de gehele jaartranche over 2007 (ruim € 112 mln.) ontvangen van de Europese Commissie.